

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

**Riyazi-iqtisadi modellərin optimal
identifikasiyası**

fənnindən

PROQRAM

Bakı – 2017

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

Tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsi

“Optimallaşdırma və idarəetmə” kafedrası

Magistrpilləsi

TEM 010019 «Optimal idarəetmənin riyazi-iqtisadi üsulları»

ixtisasüzrə

**Riyazi-iqtisadi modellərin optimal
identifikasiyası**

fənnindən

PROQRAM

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyinin tarixli
əmri ilə fənn proqramı kimi
təsdiq edilmişdir

Bakı – 2017

Tərtib edənlər:

1. BDU Optimallaşdırma və idarəetmə kafedrasının müdiri, r.e.d., prof. R.Q.Tağıyev
2. BDU Optimallaşdırma və idarəetmə kafedrasının dosenti, i.e.n. A.T.Əfəndiyeva

Riyazi-iqtisadi modellərin optimal identifikasiyası**(15 saat müh., 15 saat məş.)**

Riyazi-iqtisadi modellər qurulması prosesində təcrübəli məlumatlar əsasdır. Hər bir mərhələdə parametrlərin identifikasiyası ilə bağlı problemlərin düzgün həll olunmaması qeyri-dəqiq modelə gətirə bilər. İdentifikasiya ilə bağlı bu məsələlər «Riyazi-iqtisadi modellərin optimal identifikasiyası» fənninin predmetini təşkil edir.

MÖVZULARIN SAATLAR ÜZRƏ PLANLANMASI

N	Mövzuların adı	Mühazirə	Məşqələ
1	Riyazi-iqtisadi modellərin qurulma mərhələləri və prinsipləri.	2	2
2	Kompyüter texnologiyasının riyazi-iqtisadi modellərin optimal identifikasiyasında istifadəsi.	2	2
3	Ekonometrik modellərin parametrlərinin qiymətləndirilməsi.	2	2
4	Ekonometrik modelin qurulması. İdentifikasiyanın aksiomları.	2	2
5	Regressiya modelləri və onların parametrləri.	2	2
6	Qeyri-xətti riyazi-iqtisadi modellərin onların optimal identifikasiyası.	2	2
7	Dinamik iqtisadi proseslərin optimal identifikasiyası.	2	2
8	İmitasiya modelləri.	1	1

FƏNNİN MÖVZULAR ÜZRƏ İCMALI

Mövzu 1. Riyazi-iqtisadi modellərin qurulma mərhələləri və prinsipləri.

Riyazi-iqtisadi modellərin qurulma mərhələləri və prinsipləri. Riyazi-iqtisadi modellərin optimal identifikasiyası nəzəriyyəsi.

Mövzu 2. Kompüter texnologiyasının riyazi-iqtisadi modellərin optimal identifikasiyasında istifadəs.

Excel, GAMS, Eviews, MatLab və s. riyazi-iqtisadi modellərin optimal identifikasiyasında istifadəsi imkanları nümayiş etdirilir.

Mövzu 3. Ekonometrik modellərin parametrlərinin qiymətləndirilməsi.

Ekzogen və endogen dəyişənlərin identifikasiya olunması. Ekonometrik modellərin parametrlərinin qiymətləndirilməsi.

Mövzu 4. Ekonometrik modelin qurulması. İdentifikasiyanın aksiomları.

.Ekonometrik modellərin tənliklərinin qurulması. İdentifikasiyanın aksiomları. İstehsal funksiyaları. Asılı və asılı olmayan dəyişənlər.

Mövzu 5. Regressiya modelləri və onların parametrləri.

Regressiya modelləri və onların parametrləri. Ən kiçik kvadratlar üsulu. Avtokorrelyasiya. Parametrlərinin adekvatlığının qiymətləndirilməsi.

Mövzu 6. Qeyri-xətti riyazi-iqtisadi modellərin onların optimal identifikasiyası.

Qeyri-xətti riyazi-iqtisadi modellərin onların optimal identifikasiyası haqda nəzəri məlumat verilir, konkret misallar nümayiş etdirilir.

Mövzu 7. Dinamik iqtisadi proseslərin optimal identifikasiyası.

Dinamik iqtisadi proseslərin optimal identifikasiyası. Optimal iqtisadi artım modeli.

Mövzu 8. İmitasiya modelləri.

İmitasiya modelləri haqda nəzəri məlumat verilir, konkret misallar nümayiş etdirilir.

Ədəbiyyat

1. İsgəndərov A.D., Tağıyev R.Q., Yaqubov Q.Y. Optimallaşdırma üsulları. Bakı. Çəşioğlu.2002,400s.
2. Авдеенко Т.В. Компьютерные методы анализа временных рядов и прогнозирования: учеб.пособие. – Новосибирск: изд-во НГТУ, 2008. – 272 с.
3. Авдеенко Т.В., Горский В.Г. Построение динамических моделей в пространстве состояний. Анализ структурной идентифицируемости: монография. Новосибирск: изд-во НГТУ, 2007.–292 с.
4. Авдеенко Т.В. Проблемы парам. идентиф. в мат. мод. процессов. Образовательные ресурсы и технологии. Новосибирск 2014, 1(4)
5. Г.Б.Клейнер. Производственные функции. М.Финансы и статистика, 1986.
6. Льюнг Л. Идентификация систем. Теория для пользователя / под ред. Я.З. Цыпкина. – М.: Наука. 1991. – 432 с.

7. М.Кубанова, М.Табата, С.Табата, Ю.Хасэбэ. Математическая экономика на персональном компьютере.
8. Тихонов А.Н, Арсенин В.Я. Методы решения некорректных задач. ,1976.
9. Федоров В.В.Теория оптимального эксперимента (планирование регрессионных экспериментов). – М.: Наука. 1971.
10. Фишер Ф. Проблема идентификации в эконометрии. – М.: Статистика, 1978, 224 с.
11. Я.Р.Магнус, П.К. Катышев, А.А.Пересецкий Эконометрик. М.Дело,1998.